

НЕОЛОГІЧНІ УТВОРЕННЯ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧОЛОВІКІВ ПІД ВПЛИВОМ ФЕМІНІСТСЬКОГО РУХУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Дослідження полягає у встановленні конкретних результатів впливу феміністського руху англomовних країн на розвиток словникового складу, зокрема, на лексикон чоловіків у сучасній англійській мові.

Питання впливу такого соціального чиннику, як стать, на мову вивчалось спорадично в різних наукових центрах, організаціях. Розвиток феміністської теорії був дещо послаблений наприкінці 1980-их років, а в 1990-ті активізувався як власне феміністський рух (так звана “третья хвиля фемінізму” – *third wave feminism*), як і присвячені йому дослідження. Впродовж останнього десятиріччя гендерна проблема активно досліджується у вітчизняному (Ю. Зацний, О. Бессонова, О. Козачишина, А. Мартинюк, К. Пищикова, О. Холод та ін.) та в російському (О. Горошко, А. Кириліна, В. Потапов та ін.) мовознавстві. Мовознавці вивчають певні аспекти гендерних особливостей, зокрема фонетичні (В. Лабов, Р. Макаулей, Р. Шай) та граматичні (В. Вольфрам, Р. Фасольд, Дж. Холмс), а також відмінності в реальному спілкуванні (Д. Камерон, Дж. Коутс, П. Ніколс, П. Фішман) [1, 2].

Примітним є той факт, що поява ідеї “нової жінки” спричинила виникнення “нового чоловіка” (*new man, new mannery, pro-feminist man, househusband, houseperson*). Ця концепція не однозначна: з одного боку чоловік нової ери здатен пожертвувати власною кар’єрою задля родини, з другого – він взагалі не збирається обтяжувати себе родинними відносинами. Слід зазначити, що сталі стереотипи чоловічої поведінки продовжують бути популярними (*sturdy oak* – приклад чоловічого стоїцизму, *give ’em hell* – чоловіче завзяття та бравада, *big wheel* – прагнення до влади).

Продовжує існувати концепція чоловічої влади, і виникає позначення її прибічників – *manarchist*. Лексему утворено способом телескопії: *man+archy*.

Розглянемо приклади функціонування основних засобів номінації нового чоловіка.

The 30 something self-proclaimed singleton fully intends to go to the gym, quit smoking and keep up on current affairs [Newsweek, Sept. 1, 1997].

There is a triumphalist whiff of testosterone in the air – the toxic bachelor, formerly known as the cad, the rake, the lady-killer is back in town [Independent on Sunday, Jan. 6, 2000].

По аналогії з назвою книги Б.Фрідан “Feminine mystique” з’явився вираз *male mystique*, який позначає сукупність міфів про сучасного чоловіка. Тобто образ сучасного чоловіка сконструйований згідно з принципом фемінізму: всі негативні якості об’єднані та приписані чоловікові. Якщо традиційна маскулінізована точка зору сприймає жінку як відхилення від норми, дещо вторинне та несвідоме, то метою феміністок є викриття чоловіків. Чоловіки навіть почувають загрозу з боку жінок:

Its backers feel sure it will survive any legal challenge depicting it (a girls-only school) as anti-male discrimination [US News and World Report, 1996, Aug.5, P.18].

За таким принципом надається перелік негативних рис – індивідуалізм, змаганність, злоба та ін. Сучасний чоловік описується як абсолютний егоїст, зосереджений на собі, власному успіхові, кар’єрі.

A new image of man: autonomous, efficient, intensely self-interested and disconnected from the community [Utne Reader 45 May/June 1991, p. 69].

Hypermacho, megamacho, masculist – все це найменування нового типу чоловіка, що виникли як реакція суспільства на жіночий рух та рух нових чоловіків. Лексеми *hypermacho, megamacho*, утворені шляхом префіксації від іспанського слова *macho* (чоловік) позначають над-чоловіка, “чоловічого шовініста” (остання лексема також вживається атрибутивно в значенні “елітарно-чоловічий”).

The digital world, its advertising machinery and the popular media are pushing women into traditional role and once again creating a superior hypermacho expert male [4, 26].

As Lt. Jordan O'Neil, the first woman permitted to train for the megamacho navy SEALs, Moore pumps her body to titanium fitness. [Newsweek, 1997, Sept. 1].

Концепція нового чоловіка часто іменується *New Man* (антонімом цього виразу стає сполучення *New Lad*, яке позначає анти-фемініста, справжнього чоловіка).

New Man was dead, long live the New Lad [www.news.bbc.co.uk/hi/english9902].

Чоловічий рух налічує багато типів, а саме: *male feminist, profeminist, womanist, masculist*.

I am involved in the radical profeminist struggle because I believe in the liberation of women [www.ajax.abacon.com/articles/index/htm].

Нова лексема *profeminist* позначає чоловіка – прибічника жіночого руху.

Залізний Джон (*Iron John*) – центральна постать, символ чоловічого руху міфопоетів (*mythopoetic men's movement*), який очолює автор книги, письменник Р.Блай. Синонімічною є назва *hembrismo*.

Structured around Brothers Grimm fairy story about Iron John the book offers a rich and poetic view of manhood and masculinity [5].

Hembrismo is the counterpart of machismo. It describes the role of female in Latin cultures – specifically in the face of machismo [Social/Cultural, pt 2-3].

Чоловік сьогодення ніби переживає “гендерне потрясіння” (*genderquake*), коли відбувається переосмислення гендерних ролей у суспільстві, їх перерозподіл та проблеми, пов’язані з цим.

Eight profeminist men were asked to recount their personal experiences... [Fam.St. Abs, Vol.21, #3, 1999, P. 302].

Таким чином, утворення нової лексики на позначення чоловіків зазнало значного впливу жіночого руху в сучасному англomовному суспільстві, що спричинило появу не тільки нового ставлення до жінки чи чоловіка, але й

протиборство двох тенденцій: вербалізації іміджу “нової жінки” та “нового чоловіка”. Утворені неологізми віддзеркалюють традиційне, стереотипне ставлення до чоловіків на новий лад. Отже чоловічий рух став найбільш яскравою відповіддю суспільства на фемінізм. Він збагатив словник англійської мови достатньою кількістю оригінальних нових слів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко Н. Д. Гендерний аспект репрезентації персонажного мовлення в англійських драматичних творах кінця 20 століття/ Борисенко Н. Д.; Автореф. на здоб. наук. ступеня канд. філ. наук: 10.02.04/ Київ. державний лінгвістичний університет. – <http://www.lib.ua-ru.net/inode/3352.html>.
2. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття : англо-український словник / Ю. А. Зацний, А. В. Янков. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 360 с.
3. Miller M.S. Cracking the Gender Code: Who Rules the Wired World/ Miller M.S. – Toronto: Second Story Press, 1998. – 230 p.
4. Wolf-Light P. Men and Families/ Wolf-Light P. – <http://www.achillesheel.freeuk.com/archives/issue17/august94>.
5. Seshadri R. Queering Gender: Transliberation in Our Lesbiganay Movement // Trikone/ Seshadri R. – 14 July, 1999 / www.trikone.com.